

Warszawa, dn. 13.05.2024

Ministerstwo Edukacji Narodowej
al. Jana Chrystiana Szucha 25
00-918 Warszawa

Szanowna
Pani Minister Barbara Nowacka,

W odpowiedzi na ogłoszony projekt nowelizacji rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstaw programowych, mając na uwadze trwające do dn. 13.05.2024 r. konsultacje, **pragniemy wyrazić swój sprzeciw wobec propozycji „uszczipienia” podstaw programowych zawartych w projekcie nowelizacji rozporządzenia.**

Niniejszym podtrzymujemy uwagi szczegółowe przesłane na adres MEN w dn. 19.02.2024 i podpisane przez 40 instytucji i osób, dołączając obecnie do nich podpisy innych podmiotów tworzących Koalicję na Rzecz Ocalenia Polskiej Szkoły [lista w załączeniu].

1. Sprzeciwiamy się fragmentowi zaktualizowanej części wstępnej do podstawy programowej [tzw. preambuły] w brzmieniu:

„W celu ograniczenia potencjalnych barier uczenia się nauczyciele stosują w pracy z uczniami założenia uniwersalnego projektowania.

Uczniom z niepełnosprawnościami, w tym uczniom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, wprowadzając racjonalne usprawnienia [...]” [s.4; Zał. 1. PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ]

W poprzedniej wersji podstawy mówiło się jedynie o uwzględnieniu potrzeb uczniów niepełnosprawnych, w obecnej - pada stwierdzenie znacznie ogólniejsze i bardziej radykalne, które nakłada bezwzględny obowiązek na nauczycieli stosowania założeń uniwersalnego projektowania w odniesieniu do każdego ucznia, i to od początku, a nie pod wpływem konkretnych przyczyn

uzasadniających tę strategię postępowania. To znaczne ograniczenie autonomii nauczyciela i stosowanych przez niego metod do jednej, która zostaje mu nakazana. Jest to całkowicie sprzeczne z Kartą Nauczyciela i Prawem oświatowym

2. W zakresie języka polskiego uważamy za niewystarczającą korektę dokonaną przez MEN w trakcie dopracowywania projektu.

Przykładem jest lektura „Pan Tadeusz” Adama Mickiewicza. Wg obecnej propozycji – aż do matury uczniowie zostaną pozbawieni konieczności zapoznania się z całością epopei narodowej, która odegrała tak znaczącą rolę w kulturze i dziejach Polski. Dlatego w tym momencie apelujemy o pozostawienie całości lektury w szkole podstawowej, a podczas kolejnych zmian podstawy o przesunięcie jej do szkoły ponadpodstawowej. Również inne uwagi zgłoszone wcześniej pozostają w mocy. W załączeniu analiza obecnej podstawy programowej z języka polskiego ze szczegółowymi uwagami.

3. W zakresie historii nie dokonano istotnych satysfakcjonujących zmian w projekcie podstawy programowej, więc przypominamy kluczową uwagę, która nie straciła na swojej aktualności po zmianach dokonanych przez MEN:

„Usuwanie z podstawy programowej odniesień do postaci historycznych, w tym bohaterów narodowych jest szkodliwe. Zabieg ten nie skutkuje deklarowaną przez autorów redukcją treści, lecz zmianą charakteru nauczanego przedmiotu. Dotychczas dzieje Polski ukazywane bywały także poprzez postacie historyczne. Takie podejście czyni historię przedmiotem żywym i zrozumiałym, o wysoko cenionym wychowawczym charakterze. Proponowane ujęcie historii okrojone do suchej faktografii, można uznać za przejaw mocno krytykowanego w pedagogice tzw. „encyklopedyzmu”, szkodliwego zwłaszcza w szkole podstawowej. Co istotne proponowane zmiany są sprzeczne z celami edukacyjnymi wyrażonymi w preambule ustawy – Prawo oświatowe, w której zapisano m.in.: kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego”. W załączeniu analiza propozycji obecnej podstawy programowej z historii ze szczegółowymi uwagami.

Oba powyższe przedmioty są istotą kształcenia wśród Polaków przebywających poza granicami Polski. Pozbawienie edukacji waloru narodowego, opartego na polskiej tradycji i kulturze, odbiera dzieciom Polonii spoiwa łączącego je z Ojczyzną.

4. W zakresie nauczania matematyki podkreślamy rolę ważnej zasady kształtowania liczenia pamięciowego i pisemnego.

Liczenie w pamięci nie może ustępować na rzecz korzystania z kalkulatorów (klasy IV-VI oraz VII-VIII) . Jesteśmy za pozostawieniem działań kombinatoryka i rachunek prawdopodobieństwa w klasach VII-VIII oraz w celach kształcenia matematycznego w klasach IV-VIII sformułowania „lub w działaniach trudniejszych”. W załączeniu analiza podstawy programowej z matematyki.

5. W przedmiotach przyrodniczych właściwą rangę powinno mieć doświadczenie, prace terenowe, konfrontacja wiedzy z praktyką. W żadnym razie nie można ich pomijać na rzecz korzystania ze źródeł wirtualnych i sztucznej inteligencji, jak dzieje się to obecnie.

Wnosimy o ponowne rozważenie zgłaszanych uwag – tych oraz zawartych w piśmie z dn. 19.02. 2024. Są one wyrazem opinii szerokiego środowiska nauczycieli, nauczycieli akademickich i rodziców, zrzeszonych w ponad 60 organizacjach społecznych działających w Polsce oraz poza jej granicami, wśród Polonii.

Załączniki:

1. Analiza zmian w podstawach programowych z języka polskiego.
2. Analiza zmian w podstawach programowych z historii.
3. Analiza zmian w podstawach programowych z matematyki.

Z wyrazami szacunku

Koalicja na Rzecz Ocalenia Polskiej Szkoły

Agnieszka Pawlik-Regulska, Stowarzyszenie Nauczycieli i Pracowników Oświaty
„Nauczyciele dla Wolności”

Hanna Dobrowolska, Ruch Ochrony Szkoły

Sebastian Zuber, Serce Wolności

Katarzyna Marek, Wolni Orzesze

Adam Kania, Fundacja Polskie Veto

Grażyna Osadnik, Śląski Porządek

Paweł Wieczorkiewicz, Mur Przytomnych Poznań

Paweł Kuliński, Stowarzyszenie „Bronimy Munduru dla Przyszłych Pokoleń”

dr Zbigniew Barciński, Stowarzyszenie Pedagogów NATAN

dr Dorota Sienkiewicz, Polskie Stowarzyszenie Niezależnych Lekarzy i Naukowców

Bartosz Gula, Prawa Młodzież

Tomasz Wodniok, Stowarzyszenie Śląska Husaria

Mariusz Bąk, Stowarzyszenie Odpowiedzialny Gdańsk

Jadwiga Łopata, Międzynarodowa Koalicja dla Ochrony Polskiej Wsi – ICPPC
Katarzyna Tarnawa-Gwóźdź, radca prawny
Teresa Adamska, Centrum Rozwoju im. Eugeniusza Kwiatkowskiego, Łódź
Natalia Tarczyńska, Fundacja Cegiełka dla Wolności Słowa
Damian Prędoła, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Ochrony Środowiska i Praw Człowieka
Mateusz Piotr Śłozowski, Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia - Medycy Nadziei
dr Mariusz Błochowiak, Fundacja Ordo Medicus
Ilona Zych, Stowarzyszenie Świadome Gryfice'22
prof. Jakub Z. Lichański, członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego Warszawskiego
Eugeniusz Maciejewski, PIAST-Jedność Myśli Europejskich Narodów i Świata
Bartosz Kopczyński, Towarzystwo Wiedzy Społecznej
Magdalena Sztompka, MFA, Fundacja Outbox
Krzysztof Klimek, Pabjanie
Izabella Zyman, Stowarzyszenie „Wybór - nie przymus”
Magdalena Czarnik, Rodzice Chronią Dzieci
Paweł Zdziarski, Stowarzyszenie Wspólnota i Pamięć
Adam Gajkowski, Federacja Polskich Organizacji w Nowej Południowej Walii,
Australia
Małgorzata Bojarska, Instytut Naturalnego Planowania Rodziny według metody
prof. dr. med. J. Rötzera
Janina Kościelny, Stowarzyszenie „Miłość i Odpowiedzialność” Oddział Przemyski
dr Paweł Wosicki, Fundacja Głos dla Życia
Antoni Buchała, Katolickie Stowarzyszenie Wychowawców
Zofia Szydłowska, Stowarzyszenie Przedszkole Aniołów Stróżów
Małgorzata Kalinowska, Stowarzyszenie „Żyj dla Innych”
Regina Pruszyńska, Fundacja Szkolna im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Paweł Januszek, Stowarzyszenie Głos Obywatelski Powiatu Opolskiego, Opole Lubelskie
Zjednoczenie Konserwatywno-Narodowe Środowisk Patriotycznych okręgu siedlecko-
ostrołęckiego
Bogdan Hałucha, Fundacja Pro Prawo do Życia Siedlce
Janusz Olewiński, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Internowanych i Represjonowanych
Jacek Kamiński, Sylwester Popławski, Patriotyczne Siedlce
Marcin Wyrębek, Patrioci doliny Liwca
Paweł Wyrzykowski, Stowarzyszenie Koliber Siedlce
Jerzy Kwaśniewski, Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris
Marcin Perłowski, Centrum Życia i Rodziny
Jan Balwierz, Stowarzyszenie Chrześcijańskich Dzieł Wychowywania
Daria Koligot, Grupa Łącznik
Adam Hareńczyk, Małopolski Bunt, Ruch 16 postulatów
Grzegorz Płaczek, Fundacja Nowe Spektrum
Maria Szonert Binienda, Światowe Stowarzyszenie „Republika Polonia”
Marek Grabowski, Fundacja Mamy i Taty
Włodzimierz Skalik, Fundacja Osuchowa

Mirosława i Marek Chmielewicz, Centralna Diakonia Społeczna Ruchu Światło-
Życie, Bydgoszcz
dr Józef Orzeł, Fundacja Klubu Ronina
Jolanta Kocoń, Chorągiew Polonii Kamrackiej, Niderlandy
Paweł Dankiewicz, Stowarzyszenie Nowa Polska Ponad Podziałami
płk dr inż. Leonard Kapiszewski, Federacja Stowarzyszeń Weteranów i Sukcesorów
Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej:
Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej
Stowarzyszenie Społeczno-Kombatanckie Wolność i Niezawisłość
Związek Młodocianych Więźniów Politycznych lat 1944-1956 „Jaworzniacy”
Związek Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej
Ogólnokrajowy Związek Byłych Żołnierzy Konspiracyjnego Wojska Polskiego
Związek Więźniów Politycznych Okresu Komunistycznego
Stowarzyszenie Prawo do Prawdy
Narodowe Zjednoczenie Wojskowe Mazowsze-Północ
Stowarzyszenie Żołnierzy Batalionów Chłopskich Lublin
Stowarzyszenie Żołnierzy Armii Krajowej w Krakowie
Stowarzyszenie Historyczne Mazowsza Północnego.
Stowarzyszenie Wspólnota i Pamięć
Stowarzyszenie Grupa Historyczna Zgrupowanie Radosław
Okręg Warszawa 27 Wołyńskiej Dyw. Piechoty
Rada Pamięci Niepodległej Rzeczypospolitej Kampinoskiej